

Vaikutusten ennakoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Peukaloisenpuiston yleissuunnitelmaluonnoksen hyväksyminen

Ville-Veikko Pääkkönen, suunnitteluinsinööri

Virpi Hannuksela, suunnitteluhortonomi

Saku Kekäläinen, liikuntapaikkapalveluiden päällikkö

Ilja Venäläinen, liikuntapalvelusuunnittelija

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- o Neutraali vaikutus tai ei vaikutuksia asiaan
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kuopion strategia: <u>Kuopio 2030 strategia</u>			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Hyvinvoiva ja yhteisöllinen - Elinympäristö ja osallisuus - Hyvinvointia edistävät elintavat ja sosiaaliset verkostot - Elinikäinen oppiminen, työ ja toimeentulo - Vapaa-ajan mielekäs tekeminen ja kokeminen	++	Liikunta- ja leikkipaikka parantaa asuinalueen palvelutasoa ja viihtyisyyttä, lisää ihmisten yhteisöllisyyttä ja mahdollistaa sosiaalisten verkostojen kehittymisen. Avoimet ja ilmaiset liikunta- ja leikkipaikat vähentävät sosioekonomisia eroja mahdollistaen taustoista riippumatta kaikille lapsille, vanhuksille ja aikuisille liikkumisen, leikkimisen, oppimisen ja yhdessäolon. Viihtyisä ja virikkeellinen, liikuntaa edistävä ympäristö tukee terveyttä, hyvinvointia ja kehitystä monipuolisesti.
2	Elinvoimainen ja kasvava - Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyyssympäristö - Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys - Vetovoimainen innovaatio-, tutkimus- ja osaamiskeskittymä ja laadukas koulutus - Kasvava matkailu ja vetovoimaiset tapahtumat - Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	Liikunta- ja leikkipaikan rakentaminen parantaa virkistyspalvelujen saavutettavuutta, joka tukee paikallista asumista. Ylläpidetyt leikki- ja liikuntapaikat ovat myös tärkeitä vetovoimatekijöitä ja ne lisäävät osaltaan kaupungin/kaupunginosien tunnettavuutta.
3	Ilmasto- ja resurssiviisas - Kiertotalous ja resurssiviisaus - Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne - Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta - Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	++/-	Rakennustoissa hyödynnetään kivi- ja maa-ainepankkia sekä muista rakennuskohteista saatavia puhtaita maa-aineksia. Lisäksi alueen päällysrakennekerroksissa suunnitellaan käytettäväksi uusiomateriaaleja, jotka korvaavat neitseellisiä luonnonkiviaineita.

			Puistoalueen pintarakenteissa ja kalusteissa hyödynnetään kaupungin materiaalipankissa olevaa materiaalia. Lyhytaikainen negatiivinen ilmasto- ja resurssivaikutus tulee rakentamisen sekä materiaalien tuotannon vuoksi.
4	Uudistuva ja yhdessä tekevä - Sujuva ja uudistuva toiminta - Uudistuva johtaminen - Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö - Kestävä talous	++	Laadukkaasti suunniteltu ja rakennettu alue sekä kulutuskestävät materiaalit ja kalusteet varmistavat kohteen pitkän elinkaaren ja kunnossapidon sujumisen.
	Poikkileikkaavat tavoitteet: Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	+	Suunnitelma-alueen valaistusta on mahdollisuus ohjata sekä etänä sekä kenttäalueen reunalta.
Johtopäätös ja perustelut Pääosin merkittävät ja pitkäaikaiset myönteiset vaikutukset. Investoinnit liikunta- ja leikkipaikkoihin sekä viheralueisiin ovat kokonaisvaltainen satsaus lasten, vanhusten ja aikuisten terveelliseen arkeen sekä hyvinvointiin.			

Vaikutukset ihmisiin (Ennakoarvio päätösten sosiaalisista ja terveysvaikutuksista eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

Mihin väestöryhmiin päätöksellä on vaikutuksia:

Merkitse rastilla ikäryhmät: Kaikki ☒ Aikuiset ☐ Ikääntyneet ☐

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvat vaikutukset kuvataan kohdassa "Lapsivaikutusten arviointi"

Kohdistuuko päätös jonkin tiettyyn väestöryhmään Ei, Kyllä, lapsiin _____

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja yhdenvertaisuuteen, sekä laatuun (esimerkiksi koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	++	Ilmaiset ja avoimet liikunta- ja leikkipaikat edistävät yhdenvertaisuutta. Leikkipaikka ovat lähellä alueen asukkaita ja sinne on turvallista tulla jalan tai pyörällä. Hiekkatekonurmikenttä toimii alueellisena liikunta paikkana parantaen palvelujen saavutettavuutta ja laatua.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	++	Liikunta- ja leikkipaikka on luonnollinen paikka kohdata ja tutustua muihin lapsiin sekä aikuisiin. Kohtaamispaikka lisää sosiaalista kanssakäymistä ja yhteisöllisyyttä. Peukaloisenpuistossa on mahdollisuus kokoontua ja järjestää myös tapahtumia.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	++	Ylläpidetty ja aktiivinen Peukaloisenpuisto mahdollistaa kaiken ikäisten liikkumisen ja aktivoitumisen. Hiekkatekonurmikenttä parantaa palloilulajien harjoitteluosuhteita eteläisellä kaupunkialueella.

4	Terveysteen (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	++	Aktivoiva ympäristö edistää psyykkistä, sosiaalista ja fyysistä hyvinvointia.
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	+	Yleissuunnitelma antaa tietoa Peukaloisen alueen jatkokehittämisestä.
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+	Monipuolinen liikkumis- ja leikkiympäristö parantaa alueen asuntojen kysyntää / arvoa sekä lisää paikallista palveluntarjontaa.
7	Yhdenvertaisuuteen ja tasa-arvoon, kuten sukupuolten välinen tasa-arvo sekä terveys- ja hyvinvointierojen kaventaminen	++	Ilmaiset sekä avoimet liikunta- ja leikkipaikat edistävät yhdenvertaisuutta ja kaventavat hyvinvointieroja.

Johtopäätös ja perustelut

Toimenpiteillä on merkittävä ja myönteinen vaikutus ihmisiin sekä ennen kaikkea pitkävaikutteinen myönteinen vaikutus lasten kokonaisvaltaiseen terveyteen ja hyvinvointiin.

Lapsivaikutusten arviointi (LAVA) (Ennakoarvio päätösten vaikutuksista lapsen oikeuksien toteutumiseen.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen (6 artikla) (esimerkiksi fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen terveyteen ja turvallisuuteen, perheeseen, asumiseen, liikkumiseen, vapaa-aikaan ja harrastuksiin, kaverisuhteisiin, oikeuteen saada laadukasta opetusta tai varhaiskasvatusta tai pedagogista/ erityistä tukea)	++	Monipuolinen ja eri ikäisille soveltuva liikunta- ja leikkipaikka on merkittävä osa kaupungin tuottamia palveluita luoden kaikille lapsille mahdollisuuksia liikkumiseen, leikkiin, ulkoiluun, motoriseen kehitykseen ja sosiaalisten taitojen ja kaverisuhteiden muodostumiseen sekä perheiden yhdessäoloon ja virkistytymiseen.
2	Syrjimättömyys ja yhdenvertaisuus (2 artikla) (esimerkiksi miten vaikuttaa läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin, erilaisiin lapsiryhmiin, eri alueilla asuviin, erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin, lasten syrjäytymiseen)	++	Kaikille avoin ja virikkeitä tarjoava liikunta- ja leikkipaikka mahdollistaa perheen tulotasosta riippumatta yhdessä tekemisen ja leikkimisen ulkona sekä tukee kaverisuhteiden muodostumista.
3	Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja hänen näkemystensä kunnioittaminen (12 artikla) (Miten lasten/ nuorten kanssa on käsitelty asiaa ja miten heitä on kuultu? Mitä näkemyksiä heillä on ollut)	o	
4	Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten lapsiin ja nuoriin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	++	Kaikki toimet yhdenvertaisuuden edistämiseksi lisäävät myönteisiä vaikutuksia. Harrastusolosuhteiden parantaminen sekä yhdessäolo, yhdessä leikkiminen ja liikkuminen vahvistavat hyvinvointia.

Johtopäätökset ja perustelut (lapsen edun huomioiminen, 3.1 artikla)

Toimenpiteet tukevat YK:n lapsen oikeuksien komitean sopimuksen periaatteiden toteutumista lapsen edun ensisijaisesta huomioimisesta.

Vaikutukset maaseutuun (Ennakoarvio päätöksen vaikutuksista erityisesti maaseudun toimintaympäristöön)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Maaseudun palvelut (asumisen ja palveluiden saatavuus, laatu ja hinta, saavutettavuus, yhteydet ja infrastruktuuri)	++	Hiekkatekonurmikenttä vaikuttaa positiivisesti myös Etelä-Kuopion maaseutualueen asukkaiden palveluiden saatavuuteen ja saavutettavuuteen.
2	Maaseudun elinvoima (elinkeinot, yrittäjyys ja työ, osaaminen, vahvuudet, vetovoimatekijät)	o	
3	Maaseudun demokratia (yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma ja kansalaisten osallistuminen)	o	
4	Miten maaseudulle kohdistuvia myönteisiä vaikutuksia voidaan vahvistaa? Miten maaseudulle kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia voidaan poistaa tai ainakin lieventää?	o	
Johtopäätös ja perustelut Toimenpiteiden vaikutukset maaseutuun ovat pääosin neutraaleja. Hiekkatekonurmikentän voidaan katsoa parantavan Etelä-Kuopion maaseutualueen palveluita, vaikka sijainti onkin hieman maaseutualueen ulkopuolella.			

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Ennakoarvio vaikutuksista, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaisuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	++	Kasvavan asuinalueen liikunta- ja leikkipaikkapalveluiden määrä ja saavutettavuus paranee. Tämä tukee alueen viihtyisyyttä, yhteisöllisyyttä sekä veto- ja pitovoimaa.
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	++/-	Alueen monimuotoisuutta parannetaan istutettavalla kasvillisuudella, rakennettavilla hulevesien viivytyslaitteilla ja suosimalla hulevesiä läpäiseviä pintarakenteita. Rakentamisella on lyhytaikaiset negatiiviset vaikutukset.
3	Kasvihuonekaasujen päästöjen vähentämiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen	++	Maa-ainespankin ja kierrätysmateriaalien käyttö pienentävät osaltaan rakentamisen hiilijalanjälkeä. Istutettava kasvillisuus sitoo hiiltä itseensä ja maaperään.
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	+/-	Rakennustoissa hyödynnetään kivi- ja maa-ainespankkia sekä muista rakennuskohteista saatavia puhtaita maa-aineksia. Lisäksi alueen päällysrakennekerroksissa suunnitellaan käytettäväksi uusiomateriaaleja, jotka korvaavat neitseellisiä luonnonkiviaineksia. Puistoalueen pintarakenteissa hyödynnetään kaupungin materiaalipankissa olevaa materiaalia.
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	++	Suunnitteluratkaisuissa on huomioitu alueen kaupunkirakenne ja maisemakuva.

6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	++	Liikunta- ja leikkipaikan toteuttaminen täydentää alueen virkistyspalvelutarjontaa voimassa olevan asemakaavan mukaisesti.
---	--	----	--

Johtopäätös ja perustelut

Toimenpiteiden vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon ovat pääosin positiivisia rakentamisvaiheen lyhytkestoisista kuormitusta lukuun ottamatta.

Ennakoarvio vaikutuksista kunnan talouteen ja henkilöstöön

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen jne.)	+	Liikunta- ja leikkipaikan suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito työllistävät kunnan henkilöstöä.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	-/++	Rakentaminen ja kunnossapito vaativat investointeja. Toisaalta liikunta- ja leikkipaikat tuottavat hyötyjä hyvinvointivaikutusten sekä sairauksien vähenemisen tuomien säästöjen kautta.
3	Tuloksellisuuteen, tuottavuuteen ja toimintatapoihin	o	

Johtopäätös ja perustelut

Toimenpiteet aiheuttavat kuluja, mutta liikunta- ja leikkipaikka tuottaa hyvinvointi- ja terveyshyötyjä.

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenne- ja ratkaisusta tai kunnan talouspolitiikasta.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Edistää yritystoiminnan edellytyksiä paikalliskunnalla / parantaa yritysten toimintaympäristöä	o	
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	o	
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Paikallisten urakoitsijoiden ja aliurakoitsijoiden käyttö työllistää ja tuo veropalaumaa alueelle.
4	Yritysten kehittämiseen	+	Kunnallisten viherrakennus- ja kunnossapitotöiden tarjonta stimuloi yritysten kehittymistä.
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Viihtyisä asuinympäristö parantaa alueella ja kaupungissa asuvan työvoiman veto/pitovoimaa.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	o	
7	Yritysten asiakasvirtaan	o	
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	o	

Johtopäätökset ja perustelut

Toimenpiteiden vaikutukset yrityksiin ovat pääosin neutraaleja tai lievästi myönteisiä.